

AmiMEGYENK

Anul V. Nr. 44.

A P A R E S Ä P T Ä M Ä N A L

Deva, 14 Nov. 1937.

Redacţia: Str. Eminescu 30.

Redactor responsabil: VÄMOS LEÓ

Administraţia: Tipogr. „Corvin”.

A hét krónikája...

A pénz akkor is gondot okoz ha nincs, akkor is ha van, utóbbi esetben csak azok részére, akik kétszázötven lejesek boldogtalan tulajdonosai. Aki ma ezzel a pénzdarabbal fizet, kutató szemmel adja át és szívszorogva várja, vajjon elfogadják-e s aki kapja kétségbeesetten kapkod ki-fogások után, hogy visszautasíthassa. Nagy gond ma kétszázötven lejesek birtokában lenni.

Nagyon sok ismertető — hivatalos — közlemény jelent meg arról, hogy miről lehet megismerni a valódi és hamis pénzeket, de ezek néha annyira ellentmondók, hogy teljesen összekuszálódik az emberben a sok szín, fény és csengés-pengés úgy, hogy mindég az egyének jóindulatára van bízva azok elfogadása.

Vannak szigorú rendelkezések arra, hogy a kétszázötven lejeseket el kell fogadni mindenütt és mindenkinek, amennyiben azok valódiak... De honnan tudjuk, melyik jó és melyik nem az...

Szánalmas látvány a piacon kétségbeesetten futkározó kisember, aki a nehéz küzdelemmel megkeresett pénzdarabbal nem tud bevásárolni, mert a falusiak egyáltalában nem fogadják el a pénzt. Mint hire jár, egyes vidékeken már nagymennyiségű hamis száz lejes pénzdarabot is találtak, sőt újabbán egy ötven leiest hamisító társaságot is lefogtak. A pénzdarabok igen sikerült utánzatok, a mágnes is fogja, színük azonban pár árnyalattal sötétebb...

Valamit mégis kellene tenni, hogy a pénz csak addig legyen gond, ha már ilyenek az életkörülményeink, amíg megszerezük és nem azután is, hogy kiadhassuk, hogy elfogadják, hogy zavar és bonyodalommentes fizetési eszköz legyen, anélkül, hogy el-sütéséhez gyakorlat és ügyesség, no meg egy kis ravaszág szükséges-tessék...

A fácán és a tepertő... Az egyik dévai vendéglő-bodega kiraká-tában a szerdai hetivásár forgalmában is feltűnt a díszes sültestálon elhelyezett feldiszitett, ropogósra sült fácán, gyöngébben kedvéért, még tábla is volt feléje helyezve, nehogy valaki, csak gondolatban is megsértse és szép-növésű csirkének minősítse. Ott diszel-gett délben és a délutáni órákban, so-kan megnézték s odébb álltak, nem

mutatott senkisémet hajlandóságot arra, hogy bemenjen és megvegye... Még az esti órákban is ott volt elárvultan, egyedül... Igen egyedül, mert a szá-mító kereskedő nem rakott mellé sem-mit, nehogy elterelje a figyelmet róla, mert hiába... a fácán, az mégis csak fácán... De beköszöntött az este, amikor a munkások hazafelé indul-nak és be-betérnek egyetmást vásá-rolni... A fácán még mindig ott szé-gyenkezett s mellette... nagy tál...

ropogós, omlós disznótepertő...

És a kirakat előtt szemlélődő azt látta, hogy sűrűn nyul be egy kéz a tőpörtös tálba s rakja, tölti a papir-zacskókat, fogy a hatalmas tál tar-talma s a fácán... az marad...!

A fácán az előkelőségek asztalá-nak inyenése, a tőpörtő a kisembe-rek szükség-tápláléka...!

Fácán és tőpörtő együtt milyen furcsa látvány...! Az 1937-es évben különösen jellemző...! Korkép...!

Az érem másik oldala...

A következő sorokat vettük:

„Bonyodalom egy temetés körül kielégítő véggel...!”

Feati c. a. «A mi megyénk» c. lap f. évi 42-ik számában egy közlemény jelent meg, melynek mellékcélja, mint a szöveg mutatja, az, hogy engem nyilvánosan kipellengérezzen. Épen azért a sajtó törvényre való hivatkozá-sal kérem a lap T. Szerkesztőségét, szíves-kedjék lapjának legközelebbi számában az alábbi — személyemre vonatkozó részre — nyilatkozatomnak helyet adni.

A kolozsvári ref. egyházmegye bírósága Nagy József dévai lelkész fegyelmi ügyében ítéletet hozván, őt ennek alapján állásába visszahelyezte, feloldozván a felfüggesztést. Ezt az intézkedést s ezzel kapcsolatos ügyek elintézésre vonatkozó felhívást velem a neve-zett bíróság elnökségé 18, illetve 22 emi. bir. sz. a. közölte. Ezeket az iratokat én kézhez vettem október 22-én délután 5 óra tájban (ilyenkor szoktam ugyanis kapni leveleimet) Következő nap, azaz október 23-án közöltem ezt Nagy József lelkész 758 sz. a. értesít-vén őt arról, hogy az adminisztráció átadására nem tűzök ki külön napot, hanem «azt ha-tározzák meg együttesen» az eddigi beszo-lgáló lelkésszel. Következő nap, 24-én, vasár-nap délelőt istentiszteletet végeztem a pe-trilla-D. árkányai templomban, ahonnan délután pontosan fél 1 órakor érkeztem haza. Ekkor várt a telefoni hivatalból az értesítés, hogy a dévai lelkész hivatal déli 12 órára a telefon-hoz kéret. Minthogy ekkor már a kilüötött idő el volt telve egy fél órával s mivel a posta-hivatal egy negyed óra járásnyira van la-kásomtól, segédlelkészemet, kinek kerék-párja van, megkértem, hogy menjen a tele-fonhoz s ha még esetleg ott talál valakit, ér-deklődjé meg, hogy miért hívtak engem oda. Segédlelkészem visszajövén, közölte, hogy a dévai lelkész, mivel felfüggesztésének feloldozá-sát még nem kapta meg, kérdezte, hogy végez-hetne-e egy temetést, melynek végzésére egye-nesen őt kérték fel. Segédlelkészem felvilágo-sítást erre nem tudván adni, jelezte, hogy ve-lem közölni fogja ezt a kérést. Mivel tudtam,

hogy a dévai lelkésznek a fent jelzett iratai-mat legközelebb hétfőn, tehát a temetés napján meg kell kapnia, azonnal annyival inkább nem intézkedtem, mert a postahivatal már zárva volt. Délután egy negyed három óra-kor elutaztam hazulról Pujra, istentisztelet vég-zésre s onnan aztán Hátszegre az egyház-megyei és más gyűléseinkre, hátrahagyva se-gédlelkészemnek, hogy hétfőn táviratozza meg a dévai lelkésznek, hogy a temetést elvégez-heti. Arról aztán én igazán nem tehetek, hogy Déván a leveleket és táviratokat későn kézbe-sítik ki. Én a leveleket feladtam szombat-on a táviratot hétfőn délelőt adta fel segédlel-készem s ha, mint a cikkirő írja, a levél «a déli órákban», a távirat pedig «félkettőkor» érkezett, arról én nem tehetek s azért engem felelősségre vonni nem lehet, kipellengérezni akarni pedig épen nem illik.

A távirat «szükszavu»-ságát illetően csak annyi a megjegyzésem, hogy abban a «szük-szavu» táviratban benne van a felelet arra, amit főlem a dévai lelkész kérdezett.

Nem volt tehát akadály az, hogy «az adminisztrátor lelkész beteget jelentett». Ez nem vonatkozott semmiképpen a temetés vég-zésére s nem is akadályozta meg azt semmi-képpen. Ez csak a «lelkész hivatal» átadására vonatkozott. A «lelkész teendőket» azonban a dévai lelkész attól a perctől kezdve szabadon végezhetette, amint, megkapta a felfüggesztés feloldozását. Ezt pedig elég gyorsan megkap-ta. Külömben is lelkésznek értesítesem nél-kül is «hivatalosan» volt tudomása a felfüg-gesztés feloldozásáról, mert hiszen a kolozsvári egyházmegyei bíróság elnöksége nekem szó-szerint azt írta, hogy „a jogerős ítélet rendel-kező részének végrehajtása iránt az E. T. V. cz. 130 par. értelmében egyidejűleg intéz-kedtem». Tessék elolvasni, hogy mit mond a kérdéses paragrafus? Vagyis erről az oldal-ról is tudta már ezt a lelkész s így e tekintetben sem lehet engem felelősé tenni. De még ha felelős is lehetnék valamiért, akkor

sem lehet azt rám bizonyítani, mert a felfüggesztő végzés tulajdonképpen a maga hiteles szövegébe hozzám csak okt. 31-én érkezett meg s nálam iktatva van 775 sz. a.

Nem volt szükség tehát arra, hogy a felek ügyészségi intézkedést vegyenek igénybe, mert a lelkész felvilágosíthatta volna őket arról, hogy miként áll a dolog s mivel már délben, illetve a «déli órákban» tudta is hivatalosan, kellett volna erről a feleket értesíteni, annnyival is inkább, mert hiszen «fellángolt már benne — amugyis — a lelkipásztori kötelességérzet, hogy kiteszi magát egy újabb fegyelmi eljárásnak, de teljesíti a haladékos utolsó kívánságát». Ha «fellángolt», kár volt ezzel a lángolással várni addig, amikor megérkezett egy levélbeli értesítés, mint a távirat.

Ennyit a cikkekre. A többi majd a lelkészszel intézem el!

Petrilla-Lónyaytelep, 1937. november 4.
Baczó Lajos ref. esperes.

* *

Leközlökjék fenti sorokat, nem ám azért, mert a levélíró a sajtótörvényre hivatkozik, ami ez esetben fölösleges

és nem indokolt, hanem kizárólag azért, mert ezen leközléssel is tanujelét kívánjuk adni annak, hogy olvasóközönségünk tájékoztatására az ellenvéleményeket is közöljük s tesszük ezt még akkor is, ha nem azonosítjuk magunkat annak tartalmával. A levélírónak egy pillanatra sem szabad abban a feltevésben lenni és maradni, hogy nyilatkozata közlésére lehetőséget nem adunk és ezáltal az érdeklődő közönség ferde beállításban ismeri meg az eseményeket és elferdítve, amint azt bizonyos forrásból terjesztették.

Ezek az ügyek, sok mással együtt most vannak forrásban, meg kell várni, míg a mustból bor lesz, a sok háborúság után mégis csak elérkezik a hön óhajtott béke, mely remélhetőleg tartós és zavartalan lesz. Úgy hisszük, hogy mindkét pártnak ez őszinte, minden hátsó gondolat nélkül, vágya és kívánsága... De előbb tiszta vizet a pohárba...!

Erdész utazási iroda karácsonyi utazásai

1. **Századszor Párisba:** Jubiláris utazás december 18—január 5. Budapest—Bécs—Zürich—Páris—Francia és Olasz Riviera—Venece.
2. **Egész Olaszország — Karácsony Rómában:** Dec. 19. — január 4. Postumiai csepkőbarlang — Venece — Firenze — Róma — Nápoly — Pompei — Capri.
3. **Az év legszebb tengeri útja a 33000 tonnás „Roma“ hajó fedélzetén.** Dec. 23. — jan. 14. Genova—Alger—Biseria—Tunis—Tripoli—Alexandria—Cairo—Luxor—Assuan—Beiruth—Damasc—Baalbek—Messina—Milano—Venezia.

Kérjen még ma prospektust!

Biroul de volaj Ing. Erdész, BUCUREȘTI III., Calea Victoriei No. 183.

Dr. Kugel Dezső halála

Brádi tudósítónk jelenti, hogy Dr. Kugel Dezső ügyvéd hosszas betegeskedés után 57 éves korában elhunyt. Temetése kedd délután volt, melyen nemcsak Brad és környékének apraja, nagya, hanem a az egész megye társadalmának képviselői ott voltak, hogy egy utolsó istenhozzátot mondjanak a tevékeny életű s a megye társadalmában előkelő helyet kivívott ügyvédnek.

Dr. Fischer S. Gyula főrabbi magasszárnyalású, költői gondolatokban gazdag kétnyelven tartott gyászbeszéde mélyen megrázta a hatalmas gyászoló közönséget.

Utána Dr. Glava Cornél brádi ügyvéd, az ügyv. kamara választmányi tagja lépett a koporsóhoz és az ügyvédi kar nevében bucsuztatta az elhunytat, mélyen szántó, megható szavakkal és szépen felépített beszédben sorolta fel érdemeit, ismertette értékes működését.

Dr. Laufer Árpád az E. Zs. N. Sz. felkérésére az országrész cionista társadalmának utolsó üdvözlését hozta és mint jóbarát vett bucsut a jó barától, jó baráttól és kiváló cionista elharcostól, mélyen meghatottan és meghatva a közönséget.

A temetőben, a nyitott sírnál az elhunyt egyik legjobb barátja Keresztes János brádi ref. lelkész bucsuzott s

mondott megragadó gyászbeszédet, mely könnyekig meghatotta a közönséget.

»Nem voltál árja, de idehivok minden árját, hogy tanúságot tessenek arról, hogy »übertensch-voltál, hogy fajra és felekezetre való tekintet nélkül elismerték a te kiválóságodat, értékes munkásságodat, hogy mennyire népszerű voltál s milyen egyetemlegesen örvendél nagy tiszteletnek és megbecsülésnek, ami csak kiváltságosoknak adatott meg«.

mondotta többek között a brádi reformátusok népszerű és emelkedett szellemű lelkésze.

Dr. Kugel Dezső elhunytával a megye társadalmá egy nagyon értékes és munkás tagját veszítette el. Kiterjedt családja gyászolja.

Vett-e már sorsjegyet...!?

Ha nem, akkor siessen

LAUFER V.

PAPIRKERESKEDÉSÉBE

és legyen ott a Colectura Oficială megyei főelárusítójánál 200 leiert egy szerencsés sorsjegyet, mellyel milliókat nyerhet az e hó 15-én megtartandó húzáson.

Régi sorsjegytulajdonosok jegyeit 14-ig leintartjuk.

Névtelenül fenyegetni:

gyávaság!

Egyik olvasónk Józsa István magántisztviselő, dévai lakos, juttatta el hozzánk azt a levelezőlapot, melynek azonos szövegű társait még többen kapták a városban, jóismerősei. Szól pedig a levelezőlap a következőképpen:

»NÉVTELENÜL FENYEGETNI: GYÁVASÁG!

Aláíratlan iratban valakit sértegetni: jellemtelenség. Sem forradalom, sem azelőtt, sem azután soha, senki sem akart agyonütni, sohasem kellett bujkálnom senki elől. Senkit tönkre nem tettem. Ezek mind valótlan állítások. Jobb lenne a békeség újját keresni s békeségben élni.«

Aláírás semmi! Az erkölcsprédikátor ugyanabba a hibába esik, mint amit a címzettnek tulajdonítani akar, mert hiszen minden szándékosság és alap nélkül még sem küldötték el ezt a »rejtélyes« (!?) tartalmú iratot. A levelezőlap sok kézen ment keresztül, senkisé sejtette, vajjon ki küldötte, kire vonatkozhatnak az említett sorok. Épen azért megkértek bennünket, hirdessünk pályázatot a legtalálóbb, legbiztosabb utmutatást nyújtó egyén jutalmazására, akit a címzett kellemes meglepetésben kíván részesíteni. Íme eleget tettünk a kérésnek s várjuk a magánnyomozók ügyességének és találékonyságának bizonyítékait...!

„București“

szálloda, kávéház és vendéglő.

Elsőrendű konyha, kitűnő jazz-zenekar

Petroșeni,

Tulajdonos: Bachrach Béla

Üzenjen két órával hamarabb...

Ez a szállóige ma Déván, ahol a városi tanács jóvoltából a tűzfadarak olyan magasra szálltak, hogy csak kiváltságosoknak jutott az az öröm, hogy jólfűtött szobákban, gondmentesen nézzenek elébe a közeledő télnek...

A szűkreszabott és gondosan beosztott fakészletből csak egy szobában fűtenek azok, akik nagyobb lakással is rendelkeznek, ott szorul össze a család és elkámpicsorodott képpel látják, minden vendégszeretetük dacára, ha váratlan vendég kerül a láthatárra, még akkor is, ha bármilyen szívesen látott is az. Mert...! Fűtetlen szobába vezetni még sem illik, potyára fűteni könnyelműség, a véletlenre bízni annak megsejtését, hogy vajjon jön-e valaki... nem lehet! Így alakult ki azután az elhatározás, hogy a családok kéri a jóbarátokat és ismerőseket akiknek látogatása számításba jöhet, már két órával hamarabb közölgjék jövetelüket, hogy idejében befűtessenek s minden fölösleges darab fa eltüzelésétől megkímélve lehessenek. Igen praktikus megoldás és célravezető...!

Ha tehát a korzón azt fogják hallani, hogy egymástól elváló társaságok ezzel a szavakkal bucsuznak: „Üzenjen két órával hamarabb” mindenki tudhatja miről van szó és ez is egyik módja és eszköze a fauzsora elleni küzdelemnek.

Shakirov Sebestyén képkiállítása

Mult vasárnap délben nyílt meg Déván a »Hotel Europa« alatti helyiségben Shakirov nagybányai festőművész képkiállítása, amelynek gazdag anyaga egy ismert és elismert művész mélyen egyéni pikturáját tárja elénk.

Shakirov minden vázna a megállapodott művész expressiv megnyilatkozása. Témái változatosak, színei harmonikusak, ecsetkezelése és rajztudása a kiforrott művész határozott és biztos tudásáról tesz tanuságot.

Shakirov, aki Bucureştiben és az ország minden nagyobb városában rendezett kiállításaival osztatlan sikert aratott, eljött hozzánk és Déva műértő közönségének kulturális kötelessége, hogy minél szebb számban látogassa e kiállítást és vásárlásaival meggyőzze a művészt arról, hogy Déva is megértéssel viseltetik a képzőművészet iránt.

A kiállítás vasárnap, november 14-én este zárul.

Egyesületi élet

A dévai zsidó nőegylet vasárnap délután tartotta meg évi közgyűlését a hitközség tanácstermében, melyen a tagok nagy számban vettek részt.

A közgyűlést özv. Eröss Aladárné elnök vezette le, aki megnyitó beszédében annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az idén, a tagok fokozott munkásságot fognak kifejteni a jótékonyág terén, amit a viszonyok megkivánnak.

Klein Ignác jegyző olvasta fel ezután a nőegylet zárszámadását, ismertette vagyoni viszonyait, amit a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Majd a további munkaprogram került ezután tárgyalásra.

Dr. Szegő Ernőné meleg szavakkal üdvözölte az elnököt abból az alkalomból, hogy tíz éve áll a Nőegylet élén és változta a jótékonyág terén kifejtett értékes munkásságát, melyre özv. Eröss Aladárné meghatottan válaszolt.

A közgyűlés elhatározta, hogy az elnök érdemeit jegyzőkönyvbe foglalja, továbbá, hogy a tél folyamán néhány teaestet rendez, hogy annak jövedelmével is elősegítse a szegény gyermekek téli ruházatának beszerzését.

Az első teaestet csütörtök este rendezték meg a Zsidó Otthonban, mely kitűnően sikerült, nagy közönség vett részt rajta. Gáll Béláné üdvözölte szép beszéddel a jubiláló elnököt és nagy rózsacsokrot nyújtott át, amit özv. Erössné meghatva köszönt meg. A háziasszonyok tisztét ezalkalommal Breier Józsefné, Gidáli Gézáné, Izsák Vilmosné, Rapaport Jánosné töltötték be. kiválóan.

*Odakint
ítélet idő van..*

— Ilyenkor szívesen iszunk még egy csésze finom, párolgó kávé. Ezt a legnagyobb takarékoskodás mellett is meg lehet tenni, mert az aromás és jóízű Kathreiner és Valódi Franck annyira olcsó, hogy egy csészével több igazán nem játszik szerepet.

»És elintéztetett...!« Lapzártakor érkezett:

Nyilatkozat

Alólirott Nagy József dévai lelkész ki nyilatkoztatom, hogy «A mi megyénk» című ujság folyó évi 42. számában «Bonyodalom egy temetés körül kielégítő véggel» című cikkhez az adatokat nem én szolgáltattam. Annak a Baczó Lajos esperes urra vonatkozó részét, mely ugy tünteti fel az ő szerepét a kérdéses ügyben, mint ha az ő késedelmes intézkedése adott volna okot a temetés körüli bonyodalomra, legteltesebb mértékben helytelenitem, mert meggyőződtem arról, hogy az esperes ur a maga részéről mindent a lehető legpontosabban és leggyorsabban intézett. Arról ő nem tehet, ha a postai összeköttetés miatt intézkedései ide késedelmesen érkeztek meg.

Cikkirőt pedig kérem, hogy jövőre szíveskedjék az ilyen közlemények közreadásától, melyek felesleges hatóságom és közöttem kellemtelen helyzet megteremtésének lehetnek okozói, tartózkodni szíveskedjék.

Déva, 1937. november hó 9-én.

Előttünk:

Fekete János s. k.

Nagy József s. k.

Huszár Albert s. k.

Fenti nyilatkozatra vonatkozó megjegyzéseinket, helyszüke miatt, legközelebb hozzuk.

Jön Mikulás napja...!

Legalkalmasabb ajándéktárgyak, illatszerekülönlegességek, újdonságok, gyermekjátékok nagy választékban, legolcsóbb árakban kaphatók

„CARMEN“ illatszertárban

V. NAGY

Déva, Színház épület.

SCHÄFFER LIPÓT

rum és cognagyára
PETROŞENI

Ajánlja: SPECIALIS RUM és LIKÖR készítményeit. o-o KAPHATÓ MINDENÜTT! o-o

UJ KÖNYVEK

Dr. Fodor István:

... szerelem — Szerelem

A napokban hagyta el a sajtót Dr. Fodor István új könyve fenti címmel, mely egy széles látókörű és értelmiségű író meglátásainak, élettapasztalatainak gyűjteménye, a szerelemnek elméleti taglalása és bölcsészeti alapon való összefoglalása.

Merész vállalkozás annál is inkább, mert az író egy helyen ezt állapítja meg: »... a szerelem, szavakkal ki nem fejezhető és nem érzékelhető... kritikátlan hódolat az iránt az isteni hatalom iránt, mely meg tudja velünk érteni az Életet anélkül, hogy tulajdonképpen tudnánk mi az...«

A könyv szép kiállításban jelent meg a Hirsch A. dévai nyomdávalat nyomásában, megrendelhető ott, vagy az írónál.

Dr. Szegő Ernő emlékkönyv

Mint annak idején beszámoltunk róla, a dévai zsidó intézmények elhatározták, hogy a közelmúltban elhunyt és a zsidó közügyekben és cionista mozgalomban értékes munkásságot kifejtett vezetőjük emlékét megörökítő, életét, munkásságát ismertető könyvet adnak ki, mely magabafoglalja a temetésen és az emlékünnepeken elhangzott beszédeket is. A könyv a napokban jelent meg a Hirsch A. cég gondos kiállításában, tetszetős kivitelben és szép emléket állít annak, aki egy életen keresztül fáradhatatlanul dolgozott nemes emberi célok érdekében.

Aki még nem tudná

vegye tudomásul, amit a Zsilvölgyében már mindenki elismer, hogy

legolcsóbban, legnagyobb választékban, a legújabb modelű és legolcsóbb cipőket a

„CARMEN“

cipőraktárban vásárolhat

Petroşeni-ben,

Piac-tér

Hegediúoktatás bécsi zeneakadémiai módszerrel. Déva, Str. A. Mureşan (Sporea villa, emelet).

